

ARANY AGANCSS
POLGÁRI HAVILAP

1830 - ÚJ ÜGYELETI RENDSZER MÁR PEST VÁRMEGYÉBEN IS

Február elsején Pest vármegyében is életbe lépett az új alapellátási ügyeleti rendszer. Ezzel immáron az ország minden pontján az új feltételek mentén vehetik igénybe az állampolgárok a szolgáltatást. Lapunk megkereste dr. Takács Péter egészségügyi államtitkárt, hogy a részletekről egy kicsit többet is megtudhassunk.

Melyek a fontosabb változások? Mit kell tennie annak, aki igénybe venné a megújult rendszer szolgáltatásait?

Az új alapellátási ügyelet központi telefonszáma felnőttek és gyermekek esetében is 1830, amelynek hívásával a beteg szakember tanácsot kap, szükség esetén a tartózkodási helyére sürgősségi ügyeleti autót, vagy életveszély esetén azonnal mentőt küld az Országos Mentőszolgálat (OMSZ), bármely településen is tartózkodjon az ellátásra szoruló. A telefonszám a teljes ügyeleti időszakban: hétköznap 16 óra és másnap reggel 8 óra között, hétvégén és ünnepnapokon pedig egész nap hívható. Szakképzett munkatársak (mentőápoló, mentőtiszt, APN) veszik fel a 1830-as telefont, akik egységes protokoll alapján kérdezik ki a telefonálót, és orvosi telekonzultációt is igénybe vehetnek. Az ügyeleti telephelyek vegyes ügyeleteként működnek, vagyis felnőtt és gyermek esetén is felkereshetők, de a gyermekek ellátására Pest vármegye három pontján (Érden, Cegléd és Vácott) külön is van lehetőség.

Mi volt az alapvető probléma a korábbi rendszerrel? Melyek voltak azok az elemek, amelyek mindenképpen változtatásra szorultak?

A korábbi ügyeleti rendszert az 1950-es években alakították ki, azóta szinte semmit sem változtattak rajta. Az ügyeleti rendszer betegek igényeihez igazított átalakításával az volt a célunk, hogy egy olyan szisztémát hozzunk létre, amely országosan, egységesen minden beteg számára ugyanazt a magas színvonalú ellátást biztosítja. Régen a lelkiismeretes orvos akár az éjszaka közepén is kiment a beteghez. A fejlődés és a városiasodás magával hozta az ügyeleti rendszer megszervezését, hogy ne minden orvosnak kelljen állandó készenlétben állni. Erre az első kezdeményezések az ötvenes években voltak. Később aztán különböző vállalkozási formák jöttek létre a feladat ellátására: volt, ahol az orvos leszerződött az önkormányzattal, volt ahol cégek foglalkoztatták

az orvosokat. A betegek sok esetben elégedetlenek voltak az ügyeleti szolgáltatással: egyes helyeken az ügyeletet nem lehetett kihívni, sőt még felhívni sem, mert a telefont nem vették fel. Ha mégis, akkor vagy a háziorvoshoz küldték a beteget, vagy azt mondták, hívjon mentőt. Ráadásul a szolgáltatás folyamatosan dráguló fenntartása komoly anyagi terhet rótt az önkormányzatokra, amelyek sokszor ki voltak szolgáltatva a magán szolgáltatók zsarolásnak. Olyan is előfordult, hogy a szolgáltatók a ténylegesnél jóval több betegellátást jelentettek le, ezzel jogtalanul tettek szert anyagi haszonra. Összességében tehát egy nagyon vegyes, kaotikus rendszer alakult ki. Bár voltak olyan települések, ahol jól működött, azért az ország egészére sajnos nem ez volt a jellemző. Így született meg az egységes ügyeleti rendszer gondolata, amit a helyhatóságok jelentős része kifejezetten támogatott és üdvözölt. Cél, hogy a betegek az eddiginél magasabb színvonalú és minőségbiztosított ellátást kapjanak. Mindenki az állapotának, ellátási szükségletének megfelelő, ami lehet telefonos tanácsadás, telephelyen nyújtott ellátás, lakásra kimenő ügyeleti ellátás, vagy akár mentés is. Valamennyi sürgősségi ügyeleti telephelyen elérhető új, jól felszerelt ügyeleti gépkocsi és tartalék járművek is rendelkezésre állnak. Míg korábban csak néhány helyen és időszakosan állt rendelkezésre ügyeleti ellátás a gyermekek számára, február 1-től Pest vármegye 18+3 pontján ellátást kapnak, illetve a 1830 révén orvosi szintű tanácsadás, a mentőszolgálati kapcsolódás alapján pedig a legmagasabb szintű prehospitalis ellátás is biztosított számukra. Fontos tehát hangsúlyozni, hogy az új egységes, a mentőszolgálat rendszerével összekapcsolt alapellátási ügyeleti rendszer a gyermekek ellátása szempontjából – hozzáférés, biztonság, színvonal – is előrelépést jelent.

Magyarország bizonyos pontjain már több mint egy éve működik az új rendszer. Mik az eddigi tapasztalatok, visszajelzések?

Az új, országosan egységes alapellátási ügyeleti rendszert a másfél évig tartó teszt-időszakot követően, 2023. február elsejétől, ütemezetten vezettük be, elsőként Hajdú-Bihar vármegyében. A már csatlakozott 19 vármegyében gyűjtött tapasztalatok, és a 390 ezer ügyeleti ellátásban részesített beteg visszajelzései alátámasztják, hogy az egységes rendszer zavartalanul működik és minden rászorulóknak a legmegfelelőbb ellátást biztosítja. Országosan összesen 185, Pest vármegyében pedig 21 telephely működik. A visszajelzések alapján az ügyeleti rendszerrel az ellátottak továbbra is elégedettek, az 1-től 5-ig terjedő elégedettségi skálán összesítve 4,24 pontos minősítést adnak, ami az egészségügyi szolgáltatások esetében kifejezetten magas értéknek számít. A működési és betegforgalmi adatokat az OMSZ a jövőben is folyamatosan elemzi annak érdekében, hogy a 1830 hívásfogadó kapacitása és az ügyeleti ellátó helyek erőforrásai mindenkor megfeleljenek. Az új ügyeleti rendszer felépítésének és működésének vármegyékre vonatkozó részletei a www.mentok.hu/ugyelet linkre kattintva elérhetők. Budaörs a Budakeszi járás része, ügyeleti központja Budakeszin a Fő utca 179. szám alatt található és a teljes ügyeleti időszakban: hétköznap 16 óra és másnap reggel 8 óra között, hétvégén és ünnepnapokon pedig egész nap működik. Az egységes ügyeleti rendszerben a beteg bármelyik telephelyet felkeresheti, Budaörs esetében akár Érden vagy Pilisvörösváron, illetve a későbbiekben (Budapest csatlakozása után) a fővárosban is. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy az ügyeleti ellátás Budaörs térségében is jól működik. Az indulás óta a budakeszi ügyelet 325 beteget (köztük 80 gyermeket) látott el, közülük mindössze egy beteg volt súlyosabb állapotban. A 1830-as számra beérkező hívás alapján, szükség esetén (közlekedni képtelen, illetve súlyos állapotú beteg) természetesen ügyeleti kocsit vagy akár mentőt riasztunk Budaörsre, és a beteg az ellátást a lakásán kapja meg.

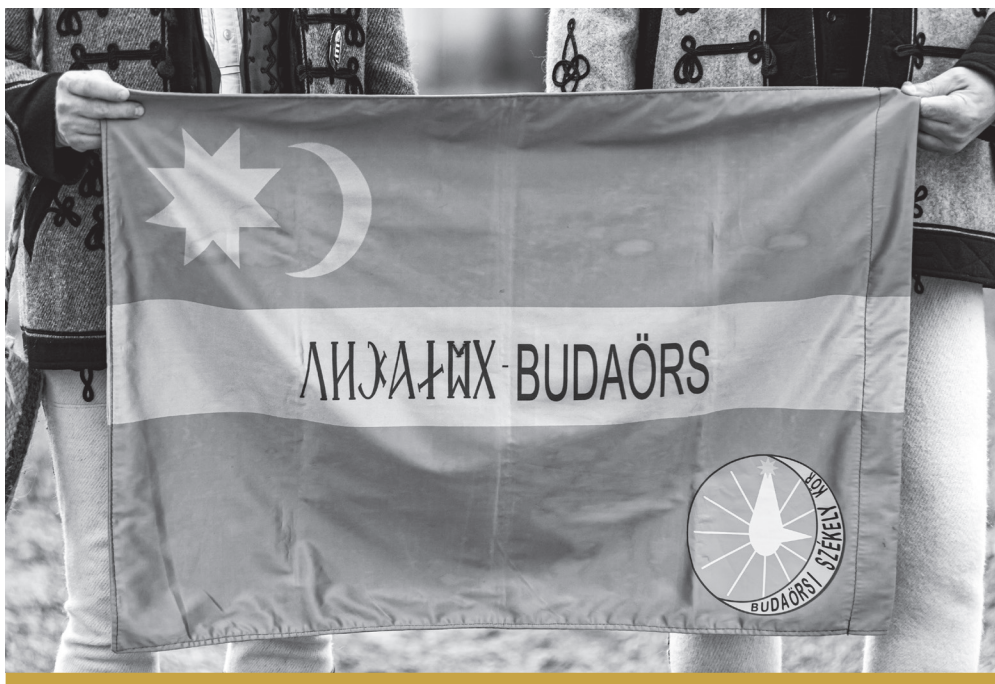

SZÉKELY SZABADSÁG NAPJA ELŐTT

Jó szorosan kell a székelység nyomában lépkedni, ha meg akarjuk ismerni észjárásukat, konokságukat, a makacs élni akarást, az öntudatlan ösztönöket és tiszta értékeket. Bárhová sodorja a történelem ezt a jobb sorsra érdemes nemzet testet – világválság, hisztéria, szennyezett fősodor – jön a figyelmeztető hang: őrzők, vigyázzatok a strázsán! (Ady Endre: Az élet él és élni akar)

Most, hogy készülődünk a Székely Szabadság Napjának megünneplésére, a székely vértanúk halálának 170. évfordulóján a főhajtásra, erősen elémm jött egy történet. 1925-ben Makkai Sándor az Egyéniség vára című novellájában azt a kérdést kerülgeti, hogy mit jelent emlékezni, vagyis hová vezethet a Hit nélküli emlékezet, ha párosul és összefog a képzelettel. Az Öntudat és a Hit uralkodik az egyéniség várában, amely képes egyedül ellenállni az Óriásoknak. Igen ám, de Hit Királyné elaludt és Emlékezet Királylány és Képzelet Királyfi együttes erővel meggyőzték Öntudat Királyt, hogy adják át a várat az Óriásoknak a Világ hadseregének. Az emlékezet torz képeket is felforgathat és hamis révedezéseket is kelthet. Ha egy közösség nem jól emlékezik, reményvesztett lesz, vagy túl elbizakodott. Valljuk be, sem a reményvesztettség, sem az elbizakodottság nem jó tanácsadó. Ez a nehéz időkben még jobban kiszolgáltatja a közösség egységét, összetartozását és cselekvőképességét.

Ezek után kanyarodjunk vissza a szabadsághoz. Az evangéliumból tudjuk teljesen kibontani, hogy van egy abszolút valóság, aminek feltétel nélkül kell engedelmeskednünk. Ebben az engedelmisségben van kódolva a szabadság titka. Úgy valósulhatott meg, hogy minden korban és helyzetben, körülmények mostoha és sivár sodrásában

a székelység megmaradt szabadnak és szabadság szeretőnek. Soha nem adta fel szabadságát, az utolsó csepp vérével védte és őrizte azt.

Jókai Mór epigrammájából idézek a székely vértanúk emlékművének talapzatáról:

*Élni szabadságban, vagy
Azért meghalni merészen
Ezt hitték, vallták és haltak
Érette híven...*

Kedves Arany Agancs Olvasók! A Budaörsi Székely Kör szeretettel hív mindenkit 2024. március 10-én vasárnap délután 14.15-től a Budaörsi Római Katolikus templomkertben sorra kerülő Székely Szabadság napi ünnepségre. Kalács és szilvórium ősi szokás szerint. Ugyanakkor hírt adunk a Székelyföldről Társaság központi rendezvényéről is, amely ugyanezen a napon, 16 órától a Hősök terén kerül megrendezésre.

Békesség Istentől!

SzA

Arany Agancs Polgári Havilap
Felelős kiadó: Aranyagancs Alapítvány
2040 Budaörs, Vig köz 4/D
ISSN 2786-250X
A kuratórium elnöke: Szilágyi András
Főszerkesztő: Fejes Lajos
info@aranyagancs.hu
aranyagancs.hu
Megjelenik minden hónap
első hétféjén

KETTŐS MÉRCSE, NULLA FELELŐSSÉGVÁLLALÁS? WITTINGHOFF, TE VAGY AZ?

Hihetetlen hullámokat kavart Novák Katalin kegyelmi ügye, pedig azóta a köztársasági elnök lemondott, a volt igazságügyi miniszter is távozott a Fidesz EP-listájának éléről, sőt, Varga Judit kvázi visszavonult; és mégis, a balhénak még közel sincs vége. A baloldal pedig nem nyugszik, mert saját gondolatok híján, teljesen lenullázva magukat, már csak a külföldi parancsokban bíznak, az legalább leveszi róluk a maradék felelősséget is. Új segítőjük a nagyköveti munkát egyértelműen álcának tekintő David Pressman. Ne felejtjük, a baloldal és a liberálisok eddig sem vitézkedtek a felelősségvállalásban, hiszen a nemzeti oldallal szemben ők sosem tették fel a kezüket és ismerték el vétkeiket, hibájukat, inkább tereltek, visszamutogattak és menekültek, sőt, ítéleztek. Ezeket a szokásokat azóta sem változtatták meg.

Ha az összes baloldali botrányt és azt követő néma csendet, vagy mutogatást szeretnénk felsorolni, akkor egy egész enciklopédiával készülhetnénk, ezért maradjunk inkább az emblematisztikus ügyeknél, hiszen ahol a Gyurcsány-korszak összes disznósága, a levágandó pulykának nézett BKV-utasok, vagy Mártha Imre kedves szavai a kukások felé belefér a politikai kultúrába, ott a fejhangon előadott sípítozásba csomagolt erkölcsi piedesztál a megszokottnál is disszonansabb ettől a csapattól. Mert a cinikus baloldal most a saját bűneit áttestálva igyekszik taposni egyet a nemzeti oldalon és még kajánul kuncognak is hozzá. De milyen joggal? Azok az emberek, akik valóban pedofilokat védtek és mentegettek, akik csak röhögtek a gyermekvédelmi törvényen, azok most a gyermekek legnagyobb barátai. Legyünk minél hangosabbak, mondják, az meg már mindegy, hogy mit harsognak, csak legyen káosz és anarchia.

De elég, ha a tisztelt budaörsi polgármestert, Wittinghoff Tamást nézzük, aki amellet, hogy igyekszik a sztálinista személyi kultuszt és a bolsevik médiacenzúrát megszokottá tenni a városban és környékén, a saját botrányait követően korábban is csak jókat mosolygott. Mert a videóra vett, prostituálttal töltött kedélyes, ám igencsak lankadt matiné után Wittinghoff még arra sem vette a fáradságot, hogy védekezzen, vagy közepes színészi teljesítménnyel elnézést kérjen, hanem cinikusan beleröhögött a budaörsi emberek arcába. Mert megtehetette.

A polgármester akkor is gumigerinccel állta a sarat, amikor a kommunizmus áldozatait előtt kellett volna közösen tisztelni, dacosan szembement a nemes kezdeményezéssel, elvégre a bolsevik mesterek mellett néha nyíltan is ki kell állni. A következmények tehát továbbra sem számítanak a baloldal számára, de emellet tökéletesen hülyének nézve minden magyar embert, képesek olyan ügyek mellett harsányan kiállni, amelyben ők a sárosak. Egy Wittinghoff a pornóbotrányai utána simán elment iskolaavatásokra, mintha mi sem történt volna. Ha vétkes vagy, fogd a másikra, tartja a kommunista logika, és ha mást nem is, ezt következetesen tartják is Lenin örökösei, akik a helyi pöffeszkedő kiskirályságuk építése közben remegő ujjakkal és fröcsögve kiáltanak diktatúrát, miközben teljes önellentmondásba fulladva, a kommunisták mellett nyíltan kiállva „védik” a demokráciát, ahogy a budaörsi polgármester teszi. Igen, ez az alak kultúráról, erkölcsről merészel prédikálni egy róla készült,

szálmalmas pornóvideó nyilvánosságra kerülését követően is. Már előre látjuk, ahogy az illegális bevándorlóktól is azok védene majd bennünket (szavakban), akik szerint ez álprobléma volt.

A szavak ereje valóban nagy, de akkor semmit sem ér, ha tettek nem követik azokat. Lehet hülyíteni az embereket, de aki sokáig sötétben tartott gombának, vagy levágandó pulykának nézi a honfitársait, az ne számítson semmi jóra, mert a felszín önmagában kevés, a valóság pedig előbb-utóbb arcon csapja azt, aki szórakozik vele. Wittinghoff Tamás, Budaörs polgármestere ennek a kettős mércét, mélységes cinizmust és üres szavakat pufogató brigádnak az egyik legemblematisztikusabb figurája, aki elhitte magáról, hogy mindenható és mindent megúszhat, sőt, ha felköp az égre és végül magát találja fejbe a visszahulló áldás, gondolkodás nélkül mondja majd a szemünkbe, hogy „jééé, esik az eső”.

Szabó Gergő,
a PestiSrácok főszerkesztő-helyettese

Új, publikus budaörsiek csoport indult a közösségi médiafelületen, ahol a budaörsi lakosok problémái, ügyei és azok megoldásai mellett a város híreiről, eseményeiről is lehet olvasni. Kövessen Ön is budaörsi tartalmakat, akár regisztráció nélkül is!

A csoport url címe:

<https://www.facebook.com/groups/275842165529241>
(egyszerűbben beolvasható qr-kódot javasoljuk)

INTERJÚ CZUCZOR GERGELY POLGÁRMESTER-JELÖLTTEL

ÉBREDJ BUDAÖRS!

A papírfornának megfelelően a budaörsi Fidesz csoport dr. Czuczor Gergelyt jelölte polgármesternek az idei önkormányzati választáson. A feladat nem tűnik túl könnyűnek, hiszen Wittinghoff Tamás immáron 33 éve tölti be a posztot. A politikust a saját esélyeiről kérdeztük, illetve arról, szerinte miért lenne szüksége Budaörsön a változásnak.

Az ég kék, a fű zöld, Budaörs polgármestere Wittinghoff Tamás – némi ironiával akár így is jellemezhetnénk Budaörs legutóbbi három évtizedét. Ön szerint ez minek köszönhető?

Változás kell, mert Wittinghoff Tamás annak a dollárbaloldalnak az oszlopos tagja, helyei megmondó embere, akik idegenek zsoldjában állva ránk akarják erőltetni a háborút, be akarják hozni iskoláinkba a LMTQ propagandát, el akarják törölni a rezsicsökkentést és migránsgettókat akar-

nak létrehozni Magyarországon. Változtatás kell, mert lassan minden környező település élhetőségben, fejlődési ütemében, csinoságban utoléri, sőt leghagyja Budaörsöt. Pedig a város földrajzi adottságainak köszönhetően a multicégek paradicsoma lett az elmúlt 20 évben. Közvetlenül a főváros mellett fekszik, két autópálya itt találkozik össze átfutva rajta. Az idetelepült cégek horribilis, 16 milliárd forintot fizetnek be iparüzési adó formájában a város kasszájába. Az állami támogatásokat nem

számolva idén több mint 34 milliárd forint a városi költségvetés főösszege. Ebből a pénzből pedig nem csak kockázatmentesen kellene üzemeltetni a várost, hanem bőven jutna fejlesztésekre is. De Wittinghoff Tamás tevékenysége nagyjából ki is merül abban, hogy csak „üzemeltetni tud” és a kormányt hibáztatni, hogy miért nem csinál semmit, miért nem végez fejlesztéseket. Nincsenek például olyan jövőbe mutató beruházások, amelyek hosszútávú stabil bevételt biztosítanának a városnak.

Egy dologra ugyanakkor komoly hangsúlyt és pénzforrásokat fordít a város vezetése, mégpedig arra, hogy az önkormányzati finanszírozással működő intézmények vezetői teljes lojalitással fogadják el őket. Ha kell, ehhez időnként némi fenyegetést, kényszerítést is bevet. Sokszor figyelmeztetve vannak ezek a vezetők, hogy itt mindent Wittinghoff Tamásnak köszönhetnek, saját létük, munkájuk, egzisztenciájuk függ attól, hogyan viszonyulnak a város első emberéhez. Így aztán komolyabb kritikát, ellenvéleményt senki nem mer megfogalmazni vele szemben. Ráadásul a helyi média döntő többsége is szervilisen kiszolgálja a autokratikus vezetőt. Nagyon komoly forrásokat kapnak az adóinkból, cserébe pedig nincs más feladatuk, csak a totális, feltételek nélküli lojalitás, a „minden nagyon szép, minden nagyon jó” közvetítése, hozzátevé, hogy ami meg esetleg nem jó, az kizárólag a jobboldali kormány hibája és ha volna ellenvélemény akkor azt cenzúrázza. Ezért aztán, aki csak felületesen foglalkozik Budaörs ügyeivel, annak úgy tűnhet, hogy itt minden hibátlan, az Önök lapját leszámítva nem hallhat, nem olvashat kritikát a város vezetéséről, bezzeg a kormányellenes álcivilek forradalmi hevülettől fűtött szabadságharcos szerepléseiről annál inkább.

Konkrétan mire gondol? Mik azok a konkrét pontok, amelyek Ön szerint működhetnének jobban is a városban?

Van jó néhány. Wittinghoff Tamás számára a fő csapásirány, hogy Budaörs egyfajta alvó város legyen. Hogy az itt élők különösebben ne is foglalkozzanak a vá-

ros ügyes-bajos dolgaival. Reggel felkelve menjenek be a fővárosba dolgozni, este pedig térjenek haza aludni. És természetesen a szabadidejüket lehetőleg ne is itt töltsék el, hiszen van Budapesten épp elég játszótér, mozi, vagy egyéb szórakozóhely. Ehhez pedig ironikusan mondv, minden forrást biztosít. Budaörsön szinte alig találunk közösségi helyeket. A színház, művelődési ház épülete már-már szégyenletes, főként a városháza monumentális méreteihez viszonyítva. De folytatva a sort, mozi nincs, a szabadidő tartalmas eltöltésére szinte semmi lehetőség sincs. Mindent megtesz tehát a város jelenlegi vezetése, hogy még véletlenül se alakuljon ki itt Budaörsön valamiféle erőt mutató lokalpatriotizmus, a város ügyeit figyelemmel kísérő, azokban aktív szerepet vállaló réteg. Azt gondolom, hogy az új vezetésnek ez lenne az egyik legfontosabb feladata. Jöjjön létre egy a hagyományaira büszke, stabil jövőképpel rendelkező városi közösség, amely elsődlegesen szem előtt tartja azt is, hogy Budaörs nemcsak az ő lakóhelye, hanem az unokáié is az lesz egyszer. E gondolat jegyében nyújtottunk be a város 2024. évi költségvetéséhez 17 módosító javaslatot. Mint például a gazdapiac és a vasútállomás fejlesztéséről, az induló helyi vállalkozásokat segítő inkubátorház létesítéséről, civil szervezetek támogatásáról, budaörsi fiatalok számára Fecskeház létrehozásáról, családi házak energetikai korszerűsítésének támogatásáról, vagy az iskolán belüli erőszak elleni prevencióról szoltak a javaslataink, amelyeket gúnyos megjegyzések közepette szavazott le a BFE-s többség.

Milyen konkrét lépések, intézkedések kellenének ehhez?

Elsősorban szükség lenne egy városstratégiai koncepcióra, amely egy jövőképet ad, ami nem pusztán pénzforrásként tekint a városra és nem áll meg az üzemeltetésnél. Létfontosságú lenne a Helyi Építési Szabályzat újragondolására és átalakítására. Több mint 30 ezren lakunk Budaörsön, gombamódra épülnek az egykori egylakásos családi házak helyén négy-öt lakásos társasházak. Mindez pedig azért valósulhat meg, mert a város vezetése által kialakított szabályzat ezt lehetővé teszi. Budaörs főútvonalán áldatlan állapotok uralkodnak, kerékpárral szinte járhatatlan. Azt gondolom, az azért nem egy elfogadható dolog, hogy az ember a saját lakóhelyén nem tud leparkolni, ha valami ügyet szeretne elintézni, mert egyetlen szabad helyet sem talál. A város vezetése szerint ez rendben van, mert az égvilágon semmit nem tesznek a helyzet megoldására. Erre

pedig mindenképpen törekedni kellene, a város határában P+R parkolók kialakításával, a tömegközlekedés modernizálásával, egy hosszútávú közlekedési koncepció kidolgozásával. A jelentősen megemelkedett lakólétszámot ugyanakkor nem követte a szociális intézmények megfelelő fejlesztése sem. Új bölcsőde, óvodákra iskolák bővítésére lenne szükség egy tudatos, tervszerű koncepció mentén. A jelenlegi kettőnél akár több középiskolát is elbírna Budaörs, hiszen a rengeteg gyermek miatt van rá igény. A már korábban említett lokalpatrióta tudat kialakítását segítően a közösségi terek kialakítása. Gondolok itt például egy a sportot, a kultúrát, rekreációt kiszolgáló budaörsi városközpont építésére. Ezen belül a kellene létrehozni egy új színházat, mint önálló kulturális teret. Nagy hangsúlyt kellene fektetni a turizmus fejlesztésére. Budaörs fantasztikus földrajzi adottságokkal rendelkezik, ám ezek szinte teljesen kihasználatlanok. Pedig bőven lennének lehetőségek az aktív turizmusban, amit helyi vállalkozók bevonásával kellene fejleszteni. A lokalpatriotizmus erősödését egy rendezett, 21. századhoz méltó körülmények között működő gazdapiac is segíthetné. Egy fedett, állandó hely, ahol nem okoz gondot senkinek, hogy az illemhelyen kezét tudjon mosni. Ezek megvalósítására bőven-bőven jut elegendő anyagi forrás itt a városban, pusztán vízió és akarat kérdése. De mindenképpen csapatmunkára lesz szükség. Mi tehát várjuk azon budaörsiek csatlakozását, jelentkezését, akik ötleteikkel, tanácsaikkal hozzájárulnak a 21. századi Budaörs megvalósításához.

-fela -

A CSALÁDBAN MARAD 50 ÉVES A BUDAVÁRI CSALÁDI VÁLLALKOZÁS

50 év – sok minden változott ez idő alatt mind Magyarországon, mind itt Budaörsön. Az egykori néhány ezres lélekszámú kis községből e fél évszázad alatt 30 ezres város lett, lakótelepekkel, társasházakkal, multicégekkel – a tanácsházból önkormányzat, az ABC-ből CBA lett – szinte minden más tehát. Szinte – egy valamit ugyanis mindenképpen fel tudunk mutatni, ami változatlan maradt, mégpedig a Károly király (korábban Marx Károly) utcában található családi vállalkozás, a Budavári üveg és képkeret üzlet, amely pontosan 50 éve működik ugyanott, ugyanúgy. A budaörsi vállalkozókat bemutató Vis Civilis rovatunkban e jeles évforduló alkalmából a cég jelenlegi ügyvezetőjével, ifj. Budavári Györggyel nemcsak az elmúlt fél évszázadról beszélgettünk, hanem a jövő terveiről is.

Kicsit beszéljessünk a kezdetekről. Hogyan, milyen indítatásból született meg ez a vállalkozás?

Budavári vállalkozás 1951 óta működik Budaörsön, akkor nagyapám, Budavári József cukrászmesterként nyitott itt üzletet. Aztán édesapám, id. Budavári György 1974-ben nagyot álmodva – hiszen abban az időben a vállalkozások indítása nem mindennapos esemény volt – létrehozta egyéni vállalkozását, ami akkor kisiparosi titulussal volt felruházva. Üvegező, képkeretező tevékenységet folytatott egészen a 2000-es évekig, amikor is megváltották alpolgármesternek. Az üvegező-képkeretező üzlet az akkori Marx Károly, (jelenleg Károly király) utcában működött, ahol én is kezdtem a pályafutásomat az Édesapám mellett.

Az teljesen egyértelmű volt, hogy te is a része leszel a vállalkozásnak? Már gyermekkorodban erre készültél?

Nem, én egy kereskedelmi iskolát végeztem el és dolgoztam is élelmiszer kereskedőként a sulis elvégzése után egészen 18 éves koromig. Ekkor azonban Édesapám felvetette, mi lenne, ha én is csatlakoznék a családi vállalkozáshoz. Örömmel igent mondtam. Így 35 éve már én is a részese vagyok a családi vállalkozásnak. A 2000-es évek eleje óta Édesapám önkormányzati munkájának megkezdésével átadta nekem a vállalkozást, hiszen a kettőt együtt képzelenség lett volna tökéletesen elvégezni. A vállalkozás átvétele fokozatosan történt az Ő tanítása és a magam fejlődése, fejlesztése által.

A fél évszázados állandóság mellett azért az utóbbi időben kicsit bővült a vállalkozás portfóliója. Elkezdtek egy teljesen új dologgal is foglalkozni. Ez pedig a tojásforgalmazás. Ez hogy jött a képbe?

Szerettem volna a családi vállalkozást egy teljesen más irányba is elvinni. Mivel a tojás alapvető élelmiszer és az eredeti szakmám is az élelmiszer-kereskedéshez kapcsolódik, így én is, mint ahogy 1974-ben édesapám, nagyot álmodtam és létrehoztam a tojás kis- és nagykereskedést 2011-ben.

Azért valljuk be, egy családi vállalkozás számára Budaörs meglehetősen nehezített terep. Rengeteg a multicég, nagyáruház. Nagyon sok kis budaörsi üzletet láttunk megnyílni, aztán rövid működés után tönkremenni. Ti viszont 50 éve töretlen lendülettel működtek. Minek köszönhető ez, szerinted?

Olyan tevékenységet folytatunk mind a két profilunkban, ami a körülöttünk élő embereket szolgálja. A családi vállalkozás minden szempontból előny, hiszen magunkért dolgozunk, ami magával hozza azt, hogy a hozzánk betérőkkel kedvesek, figyelmesek, szolgálatkészek vagyunk. Igyekszünk az ő igényeiket is figyelembe venni. Ehhez nagy segítséget nyújtanak a vállalkozásban dolgozó alkalmazottjaink is. Nélkülük nem jöhetne létre a mi sikerünk sem. Jelenleg már a harmadik generáció látja el a feladatát a mindennapokban. Lányom és fiam is velem dolgozik, próbálom átadni nekik azt, amit tudok, hogy ha majd eljön az ideje, átadhassam nekik ezt a kezünkben lévő megfizethetetlen lehetőséget. Bízom benne, hogy majd ők is arra fognak törekedni, hogy tovább adják ezt a több generációs tudást, tapasztalatot és ezt az 50 éve működő vállalkozást a gyerekeiknek, unokáiknak.

MESTER KÁROLY AGRÁRMÉRNÖK, TERMÉSZETGYÓGYÁSZ ÍRÁSA – 4. RÉSZ

„MINDENNAPI KENYERÜNKET ADD MEG NÉKÜNK MA”

A glutén érzékenységet, a statisztika alapján nem értjük, hiszen az előttünk élt, velünk azonos genetikai adottságokkal rendelkező elődeinket 10-15 generáción keresztül folyamatosan kísérnie kellett volna a glutén érzékenységek, hiszen a kenyérfélék fogyasztása a mai mennyiségnek kb. az ötszöröse volt.

**DE MÉGSEM VOLT SEMMI PROBLÉMA!
MI AZ OKA?**

Ilyenkor teljesen tudománytalanul felvettük azt a tézist, hogy a megváltozott búza fajták okozhatják a glutén érzékenységet. A kenyér minősége szempontjából a legfontosabb a siker. Minél magasabb a sikertartalom, annál jobban lehet dagasztani, gyúrni illetve nyújtani és formázni a tésztát, és annál inkább lehet könnyű tésztájú, puha, finom kenyeret sütni. A búza fehérje 80 százaléka a siker. A siker lényegében a glutén, amely átlagosan 75 százalék gliadin és 25 százalék glutenin nevű fehérjéből áll. A XX. század első 6 évtizede alatt a méltán világhírű Magyar búza fajták adták a legjobb minőségű lisztet az egész világon. A Baross László által nemesített Bánkúti 1201 és Bánkúti 1205 fajtája volt a legjobb minőségű búza, a két fajtát az ország vetésterületének 80-85 százalékán termesztették. A 1960-as években a mennyiségi termelés szemlélete, a gépi betakaríthatóság és az egyéb szempontok miatt leváltották a Bánkúti fajtákat a Szovjet Bezostája típusú búza fajtákra. A Bánkúti 1201-es fajta nedves siker tartalma 49,45, a száraz siker tartalma 17,23 százalék volt. A mai gyakorlat szerint, ha napjainkban egy búza nedves sikértartalma eléri a 28 százalékot, akkor az már malmi minőségű búza, azaz kenyér készítésére alkalmas. A kenyérliszt előállítására alkalmas mai fajtákból nyert malmi minőségű búzalisztek átlagos nedves sikértartalma 30-35, és 10-12 százalék a száraz sikértartalom. Akkor hol a hiba, hiszen a mai búzáknak kb. 30-40 százalékkal kevesebb glutént tartalmaznak. A lényegét egyszerűen megfogalmazva a hiba ott van, hogy még nagyon magas glutén tartalmú Bánkúti búzából is olyan kenyeret sütöttek anyáink és nagyanyáink a kovászos technikával, hogy a nagyon magas glutén tartalom ellenére senki nem lett glutén érzékeny. A probléma megértéséhez tisztá-

zni kell a kenyérlisztekben lévő anyagok a glutén, a FODMAP és a WGA fehérje (búzacsíra agglutinin fehérje), mint lektin fogalmát és hatását.

A búzaszem három részből áll: a korpa, a terméshéj és az aleuron réteggel, az endospermium a tápláló szövet, az endospermiumban található a glutén és a FODMAP. A FODMAP egy fermentálható szénhidrát-csoport. A csoporthoz tartoznak a (F)fermentálható (O)oligoszacharidok, (D)diszacharidok, (M)monoszacharidok (A) and és (P)poliolok (cukoralkoholok) és a búzacsíra, amely a gyököcskét és a rügyecskét tartalmazza, WGA fehérje hordozója. A fehér kenyérliszt lényegében az endospermium, amely keményítőből és a siker (glutén) fehérjéből áll. A fehér kenyérliszten két kockázatos anyag van, egyik az glutén másik az úgynevezett FODMAP. A siker lényegében a glutén, két részből, gluteninből és gliadinból áll. A kétféle fehérjét diszulfid híd köti össze. Egyedül a kovászból lévő gombák által termelt enzimek tudják elbontani ezeket a diszulfid hidakat. A fermentáció során a képződött glutenin és a gliadin önmagukban az immunrendszerben nem váltanak ki antigén hatást, ez csak a glutén sajátossága. A glutén nem csak a bélbolyhokat károsítja, létrehozva a szivárgó bél szindrómát, hanem a véráramba kerülve aktiválja az antigén prezentáló sejteket (a makrofágokat), és elindítanak egy immun reakciót a szervezetben.

A fermentálható szénhidrátokat az emésztő enzimeink nem tudják lebontani, hanem baktériumok erjesztik meg. Akinél úgynevezett SIBO tünete van (small in-

testinal bacterial overgrowth), vagyis vékonybél baktérium túlszaporodási szindrómája van, azoknál problémát okoz a FODMAP.

Normál esetben, a patkóbélben (doude-num) a vékonybél legelső szakaszában és a következő szakaszban, az éhbélben (a jejunumban) is kb. 10 db baktérium van 1 ml beltartalommal. A vékonybél utolsó szakasza a csípőbél (az ileum), optimális bélműködés esetén az ileumban lévő beltartalom kb. 1.000 – 100.000 db/ml baktériumot tartalmaz. Normális körülmények között a vékonybélben relatíve kevés számú a bélflóra, szemben a vastagbéllel. Ahol a beltartalommal a baktériumok száma eléri a 100 milliárd/ml-t. Az is probléma, hogy SIBO állapotban olyan baktérium fajok vannak a vékonybélben, amelyeknek nem kellene ott lenni. Ezek fermentálják az adalékos kenyér FODMAP alkotóit, gátolják a tápanyag felszívódást, az emésztést, és elég nagy felfordulást okoznak a vékonybélben. A SIBO erősen összefügg, a laktóz intoleranciával is. Elegendő laktáz enzim nélkül nem emészthető a laktóz (ami a tejben található fermentálható diszacharid), így a vastagbél baktériumainak kell megbirkózni vele. Egy másik, korábbi vizsgálatban kimutatták, hogy a SIBO-nál a fruktóz és szorbit malabszorpció (felszívódási zavar) is fennáll. Ezek is FODMAP-ok.

A FODMAP intoleranciával rendelkező embereknél bizonyos szénhidrátok túl fermentálissá válhatnak, ami egyrészt szelesedést, puffadást, fájdalmat és rossz emésztést, másrészt a nemkívánatos kóros baktérium törzsek túlszaporodását okozza.

- folytatjuk -

Igazi báli nagyüzem volt az elmúlt hetekben Budaörsön. Ki játékonysági rendezvénnyel, ki batyusbállal, ki kolbásztöltéssel jelezte, hogy a télnek lassan vége, jöhet a tavasz. Összeállításunkban e rendezvényekből válogattunk.

VASZILOPITA-ÜNNEPSÉG

Január végén a hagyományoknak megfelelően a Budaörsi Görög Kisebbségi Önkormányzat megtartotta újévköszöntő vasilopita-szentelését. A vasilopita egy kerek, édes tészta, amelyet ilyenkor szertartásszerűen, ünnepélyes keretek között felvágnak. Egy részébe ugyanakkor belesütnek egy pénzérmét, és aki megkapja az ezt tartalmazó szeletet, annak a hagyományok szerint bőséges, boldog és szerencsés éve lesz.

MINDSZENTY-GÁLAEST

Művészeti gálaműsorral ünnepelte 30. születésnapját a Mindszenty József Római Katolikus Óvoda és Nyelvoktató Német Nemzetiségű Általános Iskola. A Törökbálinti Munkácsy Mihály Művelődési Házban rendezett esemény bevételét az iskola informatikai fejlesztéseire fordítják.

BÁL AZ 1. SZÁMÚ ISKOLÁBAN

A Gyermekünkért Közös Alapítvány idén is remek bált szervezett az 1. Számú Általános Iskola diákjainak, tanárainak és szülőiknek. A rendezvény bevételét ezúttal az iskola udvarának felújítására, bővítésre fordítják. A rendkívül látványos rendezvényen ezúttal sem maradt el a tradicionális palotás, de az est során a vendégeket Bebe és Abba slágerek is szórakoztatták. És természetesen volt tombola is, amelyen mintegy 120 nyeregmény talált gazdára.

SZÉKELY KOLBÁSZTÖLTŐ

Farsang farkán, böjtfő előtt a Budaörsi Székely Kör meg tartotta évnyitó közgyűléssel egybekötött hagyományos gasztró-kulturális kolbásztöltő délutánját. Az erdélyi izesítéssel töltött kolbászt még ízletesebbé tette a közös vacsora után az Üsztürü zenekar által vezetett tánc és nótázás.

SVÁB BATYUSBÁL

Budaörs Német Nemzetiségi Önkormányzata február az 1. sz. Általános Iskola aulájába tartotta meg hagyományörző Batyusbálját. A jó hangulatról a pilisvörösvári Spitzbuben Zenekar gondoskodott. Az est mottója egy régi német mondás alapján: „Gibst du mir etwas von deinem Bündel, bekommt du etwas von meinem” azaz: Ha megkínálsz a batyudból, én is megkínállak téged volt.